

NVE

Bakgrunn for vedtak om godkjenning av
detaljplan

Herum transformatorstasjon

Bamble kommune i Telemark fylke

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Tiltakshaver

Lede AS

Referanse

202410249-25

Dato

11.04.2025

Ansvarlig

Anne Johanne Kråkenes

Saksbehandler

Christoffer Solberg Bjønness

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Innhold

BAKGRUNN FOR VEDTAK OM GODKJENNING AV DETALJPLAN	1
1 BAKGRUNN	2
1.1 INNLEDNING	2
1.2 DOKUMENTETS INNHOLD OG STRUKTUR	3
2 HØRING OG INNKOMNE UTTALELSER	4
2.1 DETALJPLANEN HAR VÆRT PÅ HØRING	4
2.2 INNSPILL TIL DETALJPLANEN	4
3 NVES VURDERINGER AV ENDRINGER FRA KONSESJONEN	5
3.1 BAKGRUNN	5
3.1.1 Utvidelse av grunnflate for stasjonsbygning	6
3.1.2 Endret størrelse på transformatorceller	6
3.1.3 Bredde adkomstvei	6
3.1.4 Riggplass (R1)	6
3.1.5 Permanent parkeringsplass/snuplass	7
3.1.6 Permanent masselager (D1)	7
3.2 NVES VURDERING	8
3.2.1 Grunnflate for stasjonsbygning og størrelse på transformatorceller	8
3.2.2 Bredde på adkomstvei og permanent parkeringsplass/snuplass	8
3.2.3 Riggplass (R1)	9
3.2.4 Permanent masselager (D1)	9
3.3 KONKLUSJON	10
4 NVES VURDERINGER AV DETALJPLANEN	12
4.1 HVA VURDERER NVE?	12
4.2 DETALJPLANLEGGING AV AREALBRUK	12
4.2.1 Arrondering og istandsetting	12
4.2.2 Midlertidige riggplasser og masselager	13
4.2.3 Lukking av bekk	14
4.3 NATURMANGFOLD	15
4.3.1 Hensyn til leikområder for storfugl	15
4.3.2 Tiltak for å hindre utslipp fra betongarbeider til vann og vassdrag	16
4.4 ØVRIGE TEMA	16
4.4.1 Naturfare	16
4.4.2 Annet	16
4.5 OPPSUMMERING	17

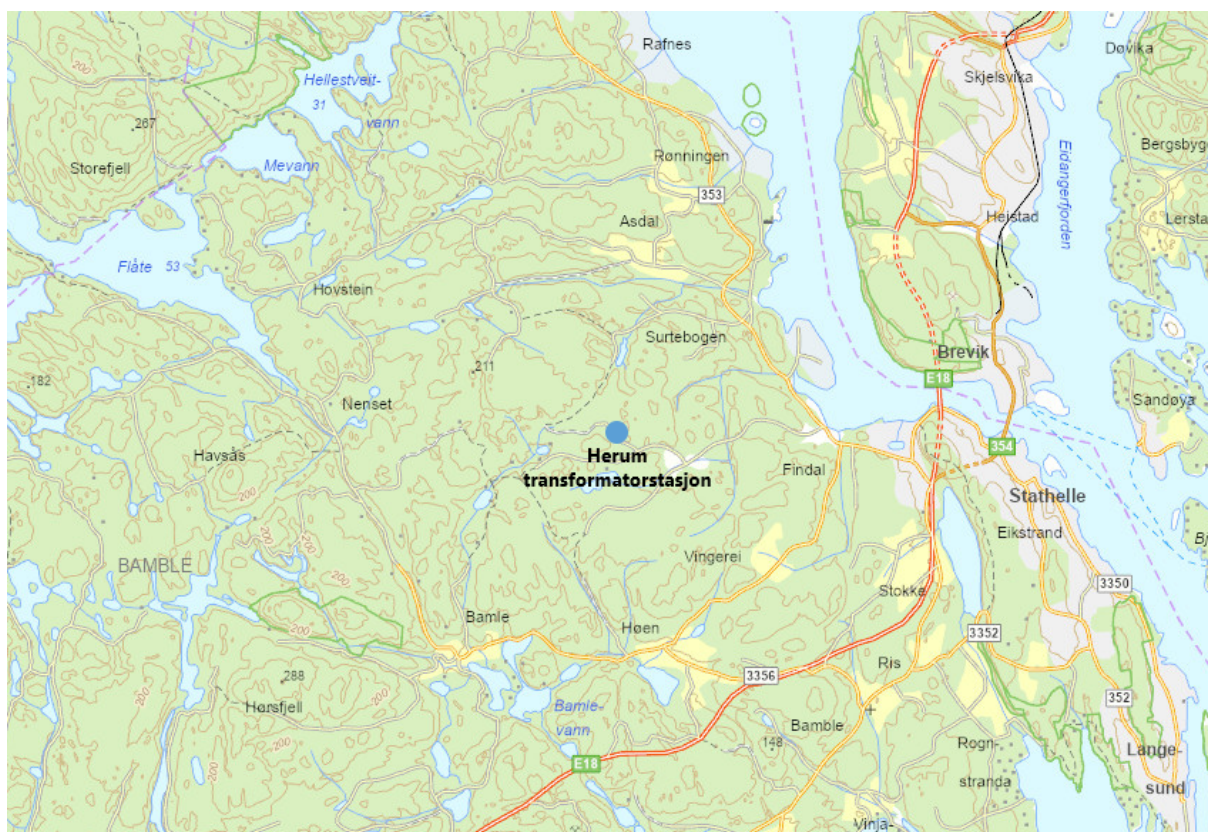

1 Bakgrunn

1.1 Innledning

Den 15. oktober 2018 fikk Skagerak Nett AS (nå Lede AS) konsesjon fra NVE for å bygge Herum transformatorstasjon og en ny ca. 8 kilometer lang 132 kV kraftledning fra Hellestveitåsen til Herum, i Bamble kommune, Telemark fylke. Byggingen av Herum transformatorstasjon er nødvendig for å styrke forsyningssikkerheten i området, og for å legge til rette for ny industrietablering på Skjerkøya og i de nærliggende områdene. Konsesjonen har siden 2018 blitt revidert flere ganger.

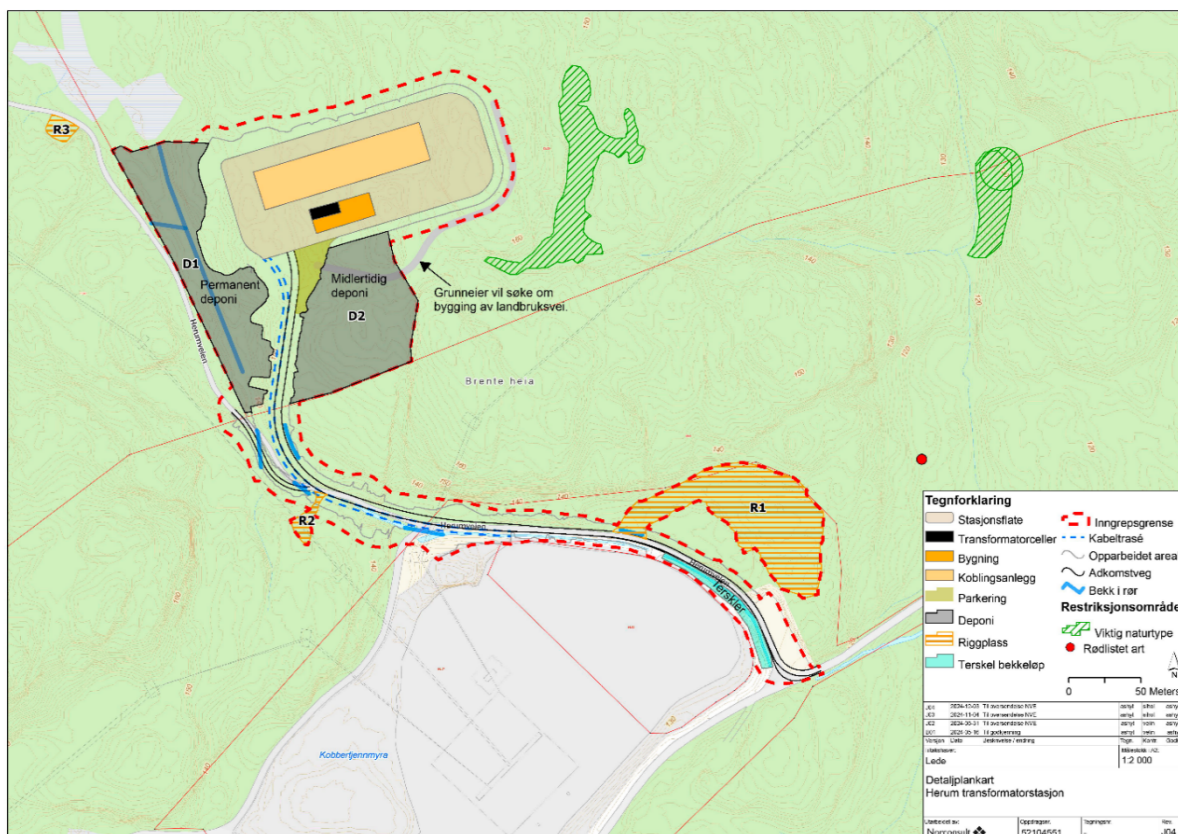
I konsesjonen er det satt vilkår om utarbeidelse av en detaljplan¹, og Lede sendte inn detaljplan for tiltaket 12. november 2024.² Detaljplanen omfatter bygging av Herum transformatorstasjon (ikke ledningen). Lede søkte 3. desember 2024 om flere konsesjonspliktige endringer av de planlagte anleggene, og leverte med dette en oppdatert detaljplan. Dette omfatter blant annet utvidelse av grunnflaten til bygningen, endret bredde på adkomstveien og endringer av permanent og midlertidig arealbruk. De konsesjonspliktige endringene er vurdert i dette dokumentet. Se Figur 1 og Figur 2 under for oversiktskart som viser plasseringen, og detaljplankartet over stasjonen.

Figur 1: Oversiktskart over plasseringen av nye Herum transformatorstasjon. Kilde: NVE, 2025

¹ NVE-ref.: 201710208-44

² NVE-ref.: 202410249-7

Figur 2: Detaljplankart over stasjonsområdet og tilhørende hjelpeanlegg. Kilde: Lede, 2024

1.2 Dokumentets innhold og struktur

I dette dokumentet beskriver NVE vår behandling av søknad om godkjenning av detaljplan. Først presenterer vi søknadene og oppsummerer høringen og merknadene som har kommet inn. Deretter presenterer de vurderingene som er lagt til grunn for vedtakene som NVE har fattet i saken i dag.

NVEs vedtak i saken framgår i separate dokumenter:

- Godkjenning av detaljplan (NVEs ref.: 202410249-26)
- Oppdatert anleggskonsesjon (NVE-ref.: 201710208-94)
- Oversendelsesbrev til oppdatert anleggskonsesjon (NVE-ref.: 201710208-92)

2 Høring og innkomne uttalelser

2.1 Detaljplanen har vært på høring

I anleggskonsesjonens vilkår nr. 10 om detaljplan er det satt krav om at Lede skal utarbeide planen i kontakt med berørt kommune, grunneiere og andre rettighetshavere. I detaljplanen er det opplyst at Lede har involvert grunneiere og rettighetshavere ved å presentere planene i et møte. Bamble kommune har også fått presentert planene i et møte.

NVE sendte detaljplanen for Herum transformatorstasjon på høring 28. januar 2024 til Statens vegvesen, Statsforvalteren i Vestfold og Telemark, Telemark fylkeskommune og Bamble kommune. Fristen for å komme med innspill til detaljplanen var 18. februar 2024. Lede AS har informert grunneiere og rettighetshavere om høringen og fristen for å komme med innspill.

2.2 Innspill til detaljplanen

Vi har mottatt to uttalelser til detaljplanen. Innspillene som er relevante for detaljplanen, er sammenfattet nedenfor. Uttalelsene ble oversendt til konsesjonær for kommentering, og deres kommentarer datert 10. mars 2025 er sammenfattet under den aktuelle uttalelsen.

Bamble kommune skriver i brev av 6. februar 2025 at de minner om viktigheten av å begrense belastning på miljø- og naturverdier i området. De skriver at detaljplanen inneholder gode tiltak, men at det er rom for å styrke miljøhensynet. Kommunen foreslår at følgende tiltak vurderes:

Forbedret sedimentkontroll: Tiltak som reduserer utvasking og bremser vannhastighet må vurderes, og kommunen foreslår å lede overflatevann gjennom vegeterte buffersoner før det drenerer til vassdraget.

Overvåkning av vannkvalitet og sedimentnivåer: Kommunen ber Lede gjennomføre systematisk overvåkning av vannkvalitet og sedimentnivåer nedstrøms før, under og etter anleggsarbeidet. Kommunen mener også at det bør gjennomføres overvåkning av avrenning fra permanent og midlertidig masselager.

Overvannshåndtering: Kommunen skriver at det bør settes tydeligere krav til etablering av avskjæringsgrøfter/oppsamlingsbasseng i forbindelse med masselagrene.

Oppfølging av masselagre: Midlertidig masselager bør følges opp med regelmessige inspeksjoner for å sikre at erosjon og avrenning ikke fører til forurensning.

Redusere klimafotavtrykket: Kommunen ber om at elektriske eller biodrivstoffbaserte anleggsmaskiner og kjøretøy benyttes, og at lokal gjenbruk av masser bør prioriteres.

Lede har kommentert innspillet til Bamble kommune. De skriver følgende:

Sedimentkontroll og overvannshåndtering: Lede har i underlaget til entreprenør beskrevet at det skal utføres tiltak for sedimentkontroll gjennom å bygge en fangdam på nedsiden av masselageret. Videre viser de til tegninger som illustrerer løsningen.

Systematisk overvåkning: Lede vil foreta inspeksjoner av masselager under og i etterkant av anleggsperioden. Det vil være regelmessig miljørapportering i anleggsperioden, og en oppfølgingsplan vil bli utarbeidet basert på resultatene i rapporteringen.

Klimafotavtrykk: Lede skriver at de vektlegger klimavennlige løsninger i tilbud fra entreprenører. Det er også laget ett klimagassregnskap basert på Statens vegvesens veileder for klimagassberegninger som entreprenører skal fylle ut i tilbudene, og som skal følges opp gjennom prosjektet.

Grunneierne D. A. Bamle (gnr. 15 bnr. 12) og T. Bamle (gnr. 14 bnr. 1) skriver i e-post av 17. februar 2025 en samlet høringsuttalelse. De forlanger en oppmåling av eiendomsgrense mellom tiltaket og deres eiendom før byggestart. De kommenterer videre at detaljplanen ikke sier noe om høyde og avslutning på det permanente masselageret, samt rørdiameter og hvordan vann skal ledes inn i disse. De mener at det er viktig at vannet ikke ledes i retning nordvest, men at det ledes i samme retning som før. De reagerer også på at detaljplanen ikke spesifiserer høyde på transformatoromt og mastehøyde. Videre foreslår de at det bygges en snuplass for tømmerbil ved riggplass R3. Grunneiere forventer også at deres eiendommer får en tinglyst bruksrett på den nye veien. De avslutter brevet med å be Lede se over kontrakten fra 2021 angående arealet for riggplass R3.

Lede skriver at anleggsområdet ihht. inngrepssonen skal gjerdes inn med alpingjerder, som vil etableres med en buffersone på en meter fra eiendomsgrensene. Masselageret vil ha en maksimal høyde på tre til fire meter over opprinnelig terreng. Det er hovedsakelig jord- og løsmasser som skaves av før sprengning, samt noe sprengstein, som planlegges lagret i det permanente masselageret. Det er først i anleggsperioden det blir avklart mengden masser som skal lagres. Lede skriver videre at vannet fra bekken ikke skal ledes i nordvestlig retning. Høyde på transformatoromt vil være 155,5 moh., og høyde på master vil bli ca. 13 meter på det høyeste punktet. Det er ikke planlagt etablering av snuplass for tømmerbil ved R3. Arbeidet på veien regnes som en oppgradering, og eksisterende veirettigheter ivaretas. Lede er klar over avtalen som ligger til grunn for riggplass R3, og vil kun benytte denne ved spesielle behov.

3 NVEs vurderinger av endringer fra konsesjonen

3.1 Bakgrunn

Lede søkte 3. desember 2024 om flere konsesjonspliktige endringer av Herum transformatorstasjon med tilhørende hjelpeanlegg. Endringene er behandlet i dette kapitlet.

3.1.1 Utvidelse av grunnflate for stasjonsbygning

Lede har fått konsesjon for en bygning med en grunnflate på ca. 470 m². Denne søkes endret til grunnflate på ca. 550 m². Utvidelsen begrunnes med behov for rømningsvei fra 22 kV-anlegget. Endringen berører kun Ledes egen eiendom.

3.1.2 Endret størrelse på transformatorceller

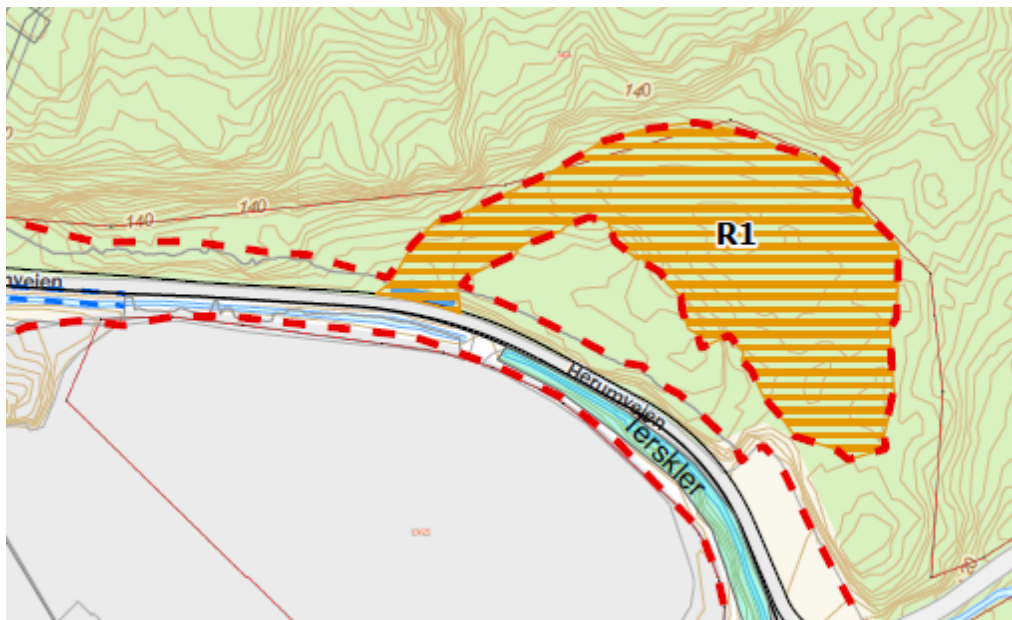
Lede har fått konsesjon til to transformatorceller med grunnflate ca. 83 m² og høyde ca. 8 meter. Grunnflaten søkes endret til ca. 87 m². Endringen berører kun Ledes egen eiendom.

3.1.3 Bredder adkomstvei

Lede har fått konsesjon til en ca. 250 meter lang permanent adkomstvei med bredde ca. 8 meter. Veiens bredde søkes justert til ca. 5 meter, men at det parallelt med veien legges en kabelkulvert med bredde ca. 3 meter. Veien skal etableres mellom Herum og Bamble transformatorstasjoner. Den eksisterende veien må også legges om ca. 80 meter for å legge til rette for transport av transformatorer. Endringen berører kun Ledes egen eiendom.

3.1.4 Riggplass (R1)

Tidligere planlagte riggplass R9 har vist seg lite egnet som riggplass og Lede søker om en ny riggplass (R1) øst for Statnetts Bamble transformatorstasjon. Arealet er markert med skravur under, og befinner seg i skog, er flatt og inne på Statnetts eiendom. Statnett har godkjent etablering av riggplassen. Detaljplanen beskriver at riggplassen (R1) vil ha en størrelse på ca. 6000 m² og skal brukes til brakkerigg, parkering og lagring av materiell.

Figur 3: Utklipp av detaljplankartet som viser det planlagte permanente riggområdet R1. Kilde: Lede, 2024

Søknaden opplyser at området ble befart av biolog 23. april 2024 uten funn av spesielle verdier for naturmangfold. Søknaden viser videre til dialog med fylkeskommunen i Telemark, om at tiltaket ikke berører kjente automatisk fredete kulturminner og at det

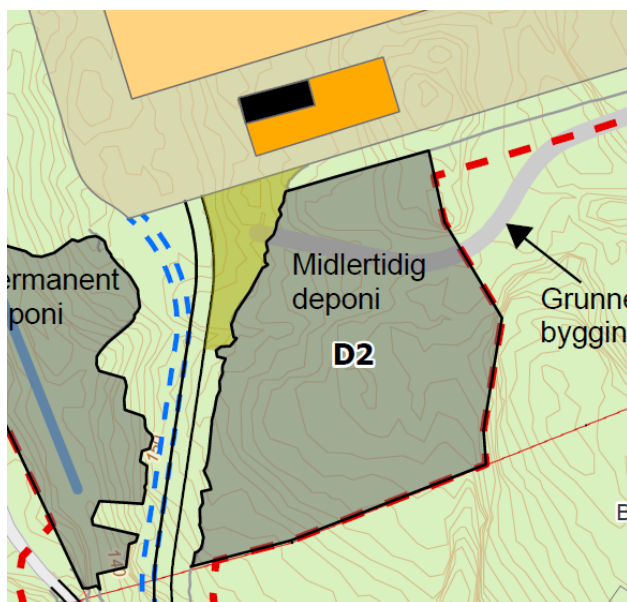

ikke er behov for ytterligere undersøkelser ute i terrenget. Lede vurderer at tiltaket vil ha små negative virkninger.

I utgangspunktet søkte Lede om å beholde riggplassen som et permanent opparbeidet areal, begrunnet med at arealet skal benyttes i kommende prosjekter. I e-post fra Lede 21. mars 2025 presiseres det at riggplassen ønskes benyttet i forbindelse med bygging av ny ledning mellom Herum og Asdal (Frier), og at arealet vil istandsettes etter dette. Ledningen Herum-Asdal skal etter planen bygges i perioden 2027-2029, og konsesjonssøknaden er sendt til NVE for behandling.

3.1.5 Permanent parkeringsplass/snuplass

Lede søker om at et areal på ca. 200 m² utenfor stasjonsområdet brukes til permanent parkeringsplass/snuplass. Arealet er markert i gult under. Endringen berører kun Ledes egen eiendom.

Figur 4: Utklipp av detaljplankartet som viser det planlagte midlertidige masselageret D2. Kilde: Lede, 2024

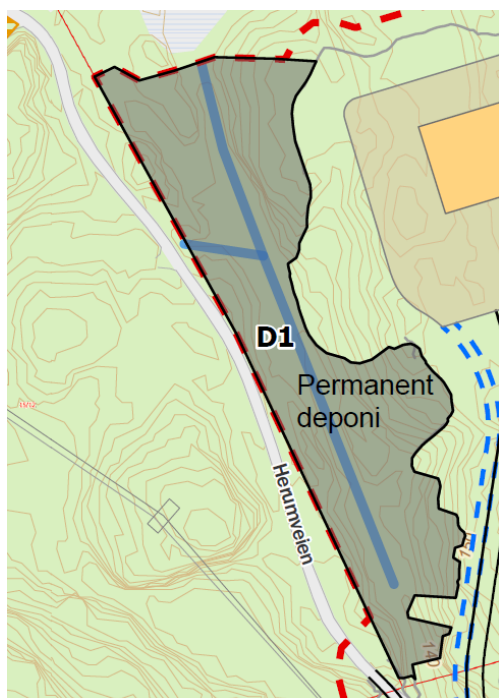
3.1.6 Permanent masselager (D1)

Lede søker også om permanent lagring av masser i masselager (D1) sør for stasjonsområdet, se Figur 5 under. Dette arealet har tidligere vært planlagt som midlertidig masselager, før det ble søkt om å benytte den sørligste delen av arealet som permanent masselager. I epost av 21. februar 2025 skriver Lede at hele arealet markert som D1 vil unyttes til permanent lagring av masser, og det vil være behov for lagring av ca. 8 000 m³ masser med en maksimal høyde på tre til fire meter over opprinnelig terreng. Arealet er på ca. 7500 m².

Det permanente masselageret ligger rett ved stasjonsområdet, og Lede mener dette vil redusere behovet for transport av masser ut fra stasjonsområdet. Lede skriver videre at arealet til D1 er egnet for lagring av masser, ettersom det er plassert i kupert terreng mellom den eksisterende veien og transformatorstasjonen. Masselageret er i hovedsak

planlagt for deponering av jord og løsmasser, men det vil også være behov for noe lagring av sprengstein. Arealet vil planlegges og istandsettes i henhold til kravene som er beskrevet i detaljplanen. Arealet ble befart av biolog 23. august 2023 i forbindelse med konsesjonsprosessen for transformatorstasjonen. Lede har ervervet rettigheter for det aktuelle arealet.

Figur 5: Utklipp av detaljplankartet som viser det planlagte permanente masselageret D1. Kilde: Lede, 2024

3.2 NVEs vurdering

3.2.1 Grunnflate for stasjonsbygning og størrelse på transformatorceller

Endringene som omfatter utvidelse av grunnflaten for stasjonsbygningen og endret størrelse på transformatorceller, vurderer NVE at dette er små justeringer som ikke medfører endrede virkninger for allmenne interesser og miljø.

3.2.2 Bredde på adkomstvei og permanent parkeringsplass/snuplass

Grunneierne D. A. Bamle (gnr. 15 bnr. 12) og T. Bamle (gnr. 14 bnr. 1) skriver i e-post av 17. februar 2025 at de forventer også at deres eiendommer får en tinglyst bruksrett på den nye veien.

Lede svarer uttalelsen med at arbeidet på veien regnes som en oppgradering, og at eksisterende veirettigheter ivaretas.

Etter NVEs vurdering vil de omsøkte endringene knyttet til bredde på adkomstvei og etablering av parkeringsplass/snuplass ha små virkninger for allmenne interesser og miljø.

Vi vil imidlertid bemerke at etablering og oppgradering av vei og areal til parkeringsplass i mange tilfeller er omfattende terrenginngrep, og at det er avgjørende at både linjeføringen i terrenget og selve anleggsarbeidet utføres riktig. For utforming, arrondering og

istandsetting av veien og areal til parkeringsplass viser vil til vår vurdering av detaljplan under, og mer generelt til NVEs veileder for terrengbehandling³, som vi forventer at dere benytter i anleggsarbeidet. Vi viser også til at detaljplanen vil gjelde for alle de konsesjonsgitte anleggene.

3.2.3 Riggplass (R1)

Lede har i møte med NVE den 21. mars 2025 forklart at riggplassen ønskes benyttet i forbindelse med bygging av kommende prosjekter, der det kun er ledningen Herum-Asdal som er konsesjonssøkt per dags dato. Øvrige prosjekter ligger lengre frem i tid.

NVE understreker at vi ikke kan godkjenne riggplassen som permanent arealbruk begrunnet i prosjekter som enda ikke er konsesjonssøkt, eller er til behandling. Vi vurderer derfor at Lede AS skal tilbakeføre riggplass R1 tilbake til naturlig tilstand etter endt anleggsarbeid. Samtidig ser vi at det kan være hensiktsmessig å benytte arealet når ledningen Herum-Asdal skal bygges, for å redusere behovet for å ta i bruk ytterligere nytt areal. Vi viser til at detaljplanen for Herum transformatorstasjon er godkjent med følgende standardvilkår:

Dere skal foreta en forsvarlig opprydding og istandsetting av anleggsområdene innen to år etter at anlegget er satt i drift.

I henhold til fremdriftsplan for ledningen Herum-Asdal, gir vilkåret over tilstrekkelig rom for at riggplassen kan bli liggende inntil det antakelig foreligger en konsesjon med krav om detaljplan for den nye ledningen mellom Herum og Asdal. Dersom arealet ønskes gjenbrukt for bygging av ledningen, minner vi om at dere skal avklare slike endringer av detaljplanen med NVE.

NVE konstaterer at arealet som er satt av til riggplass R1 er stort, og vi legger til grunn at Lede ikke opparbeider mer areal enn det dere har behov for når dere nå skal bygge Herum transformatorstasjon.

3.2.4 Permanent masselager (D1)

Grunneiere D. A. Bamle og T. Bamle kommenterer i sitt høringsinnspill at planen ikke sier noe om høyde og avslutning på det permanente masselageret.

Bamble kommune skriver i sin høringsuttalelse at masselagrene bør følges opp med regelmessige inspeksjoner for å sikre at erosjon og avrenning ikke fører til forurensning. Kommunen mener også at det bør gjennomføres overvåkning av avrenning fra permanent og midlertidig masselager, og at det bør settes tydeligere krav til etablering av avskjæringsgrøfter/oppsamlingsbasseng i forbindelse med masselagrene.

Lede svarer grunneierne med at masselageret vil ha en maksimal høyde på tre til fire meter over opprinnelig terreng, og at det hovedsakelig er jord og løsmasser som skaves av før sprengning, samt noe sprengstein, som planlegges lagret i det permanente masselageret.

³ [NVE Veileder Nr.2/2021 Veileder for terrengbehandling ved bygging av vassdrags- og energianlegg.](#)

De skriver også at endelig mengde masser som skal lagres ikke blir avklart før i anleggsperioden.

Til kommunen sin uttalelse skriver Lede at de vil foreta inspeksjoner av masselagrene under og i etterkant av anleggsperioden. Det vil også være regelmessig miljørapportering i anleggsperioden, og en oppfølgingsplan vil bli utarbeidet basert på resultatene i rapporteringen. Videre er det beskrevet i underlaget til entreprenør at det skal utføres tiltak for sedimentkontroll; det skal bygges en fangdam på nedsiden av masselageret, og det vil også bygges buffere lengre nede i bekkeleiet for å samle opp sedimenter som ikke fanges opp i første fangdam. Det vises til prinsippskisse og plan- og profiltegninger for disse tiltakene i svaret til uttalelsen.

Etter NVEs vurdering er det en god løsning at det etableres et permanent masselager for å slippe å transportere massene ut av området. Når det gjelder kommunens innspill knyttet til problemstillinger rundt erosjon, avrenning og oppsamlingsbasseng i forbindelse med masselageret, vurderer NVE at dette er godt ivaretatt av Lede.

Grunneierne viser til at avslutning av masselageret ikke fremgår av de innsendte planene. NVE konstaterer at masselageret vil utgjøre en permanent endring av terrenget, og at det ikke fremgår av detaljplanen hvordan området skal utformes. Konsesjonær oversendte flyfoto og en visualisering av masselageret i e-post av 2. april 2025. NVE setter på bakgrunn av dette vilkår om at dere skal utarbeide en detaljert plan for istandsetting av det permanente masselageret (D1). Planen skal inneholde et plankart og terrengsnitt som viser eksisterende terreng og planlagt nytt terreng. Antall snitt skal tilpasses til at planen gir en god forståelse for hvordan terrengformen til masselageret blir når dette er ferdigstilt. Planen skal godkjennes av NVE før arbeidet i området starter. NVE viser til at vilkåret i sin helhet fremgår av vedtaket av i dag (NVE ref.: 202410249-26).

3.3 Konklusjon

NVE gir Lede konsesjon etter energiloven. Endringen fra konsesjon gitt 5. februar 2024 er:

- Stasjonsbygningens grunnflate er endret til ca. 550 m².
- Transformatorcellenes grunnflate er endret til ca. 87 m².
- Adkomstveiens bredde er endret til ca. 5 meter.
- Etablering av kabelkulvert med bredde ca. 3 meter parallelt med adkomstveien.
- Midlertidig riggplass (R1) med areal ca. 6000 m².
- Permanent parkeringsplass/snuplass med areal ca. 700 m².
- Permanent masselager (D1) med areal ca. 7500 m², høyde over terreng 3-4 meter og lagring av ca. 8000 m³ jord- og løsmasser, samt noe sprengstein.

Oppdatert anleggskonsesjon (NVE-ref.: 201710208-94) ligger vedlagt. Når det gjelder tillatelsen til etablering av permanent masselager, gjør vi oppmerksom på at det er stilt

vilkår til gjennomføringen som fremgår av dokumentet «vedtak om godkjenning av detaljplan» (NVE ref.:202410249-26).

4 NVEs vurderinger av detaljplanen

4.1 Hva vurderer NVE?

Formålet med en detaljplan er å sikre at dere som konsesjonær tar hensyn til miljø og landskap når anlegget bygges og driftes. I vår behandling kontrollerer vi at detaljplanen oppfyller aktuelle vilkår i konsesjonen. Vi vurderer og kommenterer også andre tema og forhold der konsesjonær eller høringsparter ønsker avklaring fra NVE. Forhold som NVE mener er beskrevet på en god måte i detaljplanen, og som det ikke er kommet innspill til i høringen, blir ikke vurdert nærmere av NVE.

Nedenfor presenterer vi først våre vurderinger knyttet til detaljplanleggingen av arealbruk. Deretter vurderer vi hensyn til naturmangfold i anleggsperioden, før vi avslutningsvis drøfter øvrige tema.

4.2 Detaljplanlegging av arealbruk

NVE viser til at konsesjonær i forbindelse med detaljplanen har søkt om endringer i både permanent og midlertidig arealbruk. Siden endringer i permanent arealbruk er konsesjonspliktig, har vi vurdert disse endringene i kapittel 3 i dette vedtaket. Endringene i arealbruk omfatter blant annet justert bredde på adkomstvei, parkeringsplass, permanent masselager (D1) og riggområde (R1). I tillegg til arealbruken som er behandlet i kapittel 3, er det også behov for midlertidig arealbruk som riggplasser og midlertidig masselager.

Både permanent og midlertidig arealbruk er illustrert i detaljplankartet, se Figur 6 under. Godkjenningen gis under forutsetning av at midlertidige anleggsområder tilbakeføres til det opprinnelige etter bruk.

NVE minner om at planen ikke kan fravikes uten vår godkjenning, og at dersom arealbruken endres sammenlignet med det som er beskrevet i detaljplanen, må dere ta kontakt med NVE for å avklare endringen.

4.2.1 Arrondering og istandsetting

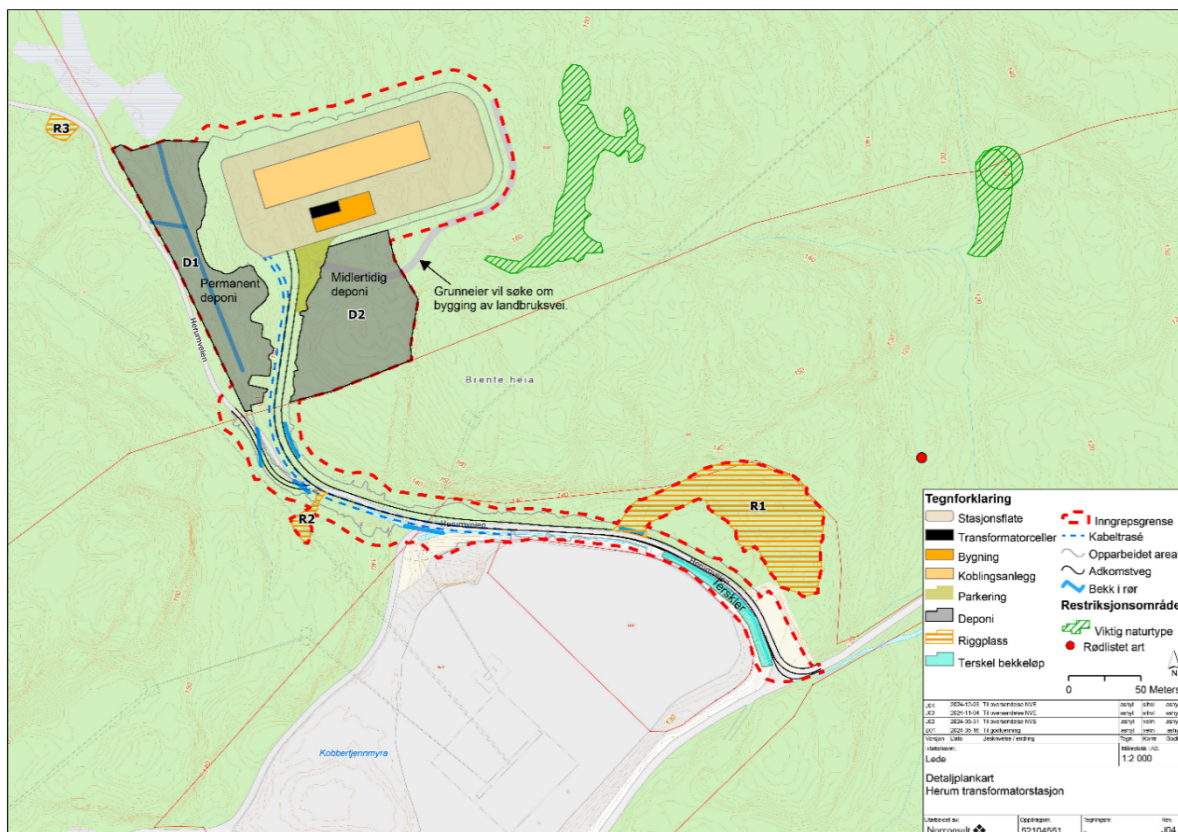
Lede skriver i detaljplanens kapittel 6.6. at istandsetting og arrondering skal følge prinsippene i NVE sin veileder for terrengbehandling. Videre står det at prinsippet om naturlig revegetering gjelder, med mindre det vurderes formålstjenlig å så, for eksempel ved fare for erosjon. Dere skriver også at sprengstein over knyttenevestørrelse som blir liggende i terrenget i størst mulig grad skal samles inn.

Når det gjelder tilsåing, understreker vi at naturlig revegetering er utgangspunktet for alt istandsettingsarbeid. NVE erfarer likevel at det i noen tilfeller blir nødvendig å så, som følge av problemstillinger knyttet til erosjon og avrenning. Dersom dere vurderer at tilsåing blir aktuelt, skal dere søke NVE om dette. NVE må godkjenne eventuell bruk av tilsåing, og stedegne frøblandinger skal i så fall benyttes.

Sprengsteinsøl i terrenget skal ikke forekomme. For å redusere risikoen for sprengsteinssøl anbefaler vi dere å bruke matter ved sprenging. Sprengsteinssøl utenfor rekkevidden til gravemaskinen eller kranen skal også ryddes. Ryddingen skal gjennomføres på en slik

måte at arbeidet i seg selv ikke setter varige spor i terrenget. NVE setter vilkår om at sprengsteinssølv i terrenget skal ryddes opp.

Figur 6: Detaljplankart over stasjonsområdet og tilhørende hjelpeanlegg. Kilde: Lede, 2024

4.2.2 Midlertidige riggplasser og masselager

I tillegg til riggplassen (R1) som er behandlet i kapittel 3, skal Lede bruke to midlertidige riggplasser (R2 og R3) som skal etableres på allerede opparbeidet areal. Lede har også avsatt areal til midlertidig lagring av masser (D2), som kommer i tillegg til det permanente masselageret (D1) som er behandlet i kapittel 3. Det midlertidige masselageret (D2) er ca. 7000 m². Areal for midlertidig lagring av masser og midlertidige riggområder fremgår av detaljplankartet. I detaljplanens kapittel 6.6. gis nærmere beskrivelse av hvordan massehåndteringen og istandsettingen vil foregå. Lede skriver blant annet at toppmassene skal skaves av og lagres adskilt fra løsmassene, som skal sorteres i fraksjoner og lagres hver for seg.

Grunneierne D. A. Bamle (gnr. 15 bnr. 12) og T. Bamle (gnr. 14 bnr. 1) ber i sitt høringsinnspill om at det bygges en snuplass på veien for tømmerbil ved riggplass R3. De ber også Lede se over kontrakten som foreligger for arealet for R3.

Lede svarer uttalelsen til grunneierne med at det ikke er planlagt snuplass for tømmerbil ved riggplass R3. De er også klar over avtalen som ligger til grunn for riggplass R3, og skriver at de kun vil benytte denne ved spesielle behov.

Vi konstaterer at Lede i detaljplanen har beskrevet hvordan prosjektets midlertidige arealbruk skal brukes. Vi konstaterer også at Lede ikke planlegger å etablere en snuplass, slik som grunneierne etterspør. NVE kan ikke godkjenne arealbruk som ikke er nødvendig for bygging og drift av energianlegget, og kan derfor ikke pålegge Lede å etablere en snuplass når de ikke har søkt om dette for å bygge og drifte transformatorstasjonen. NVE viser til at midlertidig arealbruk skal istandsettes tilbake til det opprinnelige etter bruk. NVE legger til grunn at Lede følger prinsippene i detaljplanen, og vurderer at planen gir gode føringer for midlertidig arealbruk og istandsetting.

4.2.3 Lukking av bekk

I forbindelse med det permanente masselageret (D1) ved stasjonstomten blir det nødvendig å legge en bekk i rør, og det skal etableres terskler for å redusere sedimenttransport. Bekken er ifølge detaljplanen vurdert av biolog til å ikke ha årssikker vannføring. Det var lav vannføring under befaringen 23. april 2024, og det ble ikke observert akvatisk liv eller en ordentlig etablert kantsone. Videre i detaljplanen skriver Lede at det er vurdert at det ikke er noen alternativer til lukking av bekken ettersom masselageret vil være for høyt til å føre bekken i en åpen kanal gjennom det. Videre skriver de at en åpen løsning vil føre med seg en del sedimenter videre nedover bekken, og at dette ikke er å foretrekke.

Bamble kommune kommenterer flere forhold angående lukking av bekken under masselageret. De foreslår blant annet at det bør vurderes tiltak som reduserer utvasking og bremser vannhastighet, og at overvann ledes gjennom vegeterte buffersoner. Kommunen ber også om at Lede gjennomfører systematisk overvåkning av vannkvalitet og sedimentnivåer nedstrøms stasjonen både før, under og etter anleggsarbeidet.

Grunneierne D. A. Bamle og T. Bamle reagerer i sitt høringsinnspill på at detaljplanen ikke beskriver diameter på rørene, og hvordan vannet skal ledes inn i rørene. De mener også at det er viktig at ikke noe vann ledes nordvestover, men at det følger samme retning som i dag.

Lede skriver i sitt svar til kommunens innspill at de i underlaget til entreprenør har beskrevet at det skal bygges en fangdam på nedsiden av masselageret som vil samle opp sedimenter fra vannet. Det skal også bygges buffere lengre nede i bekkeleiet for å samle opp sedimenter som ikke fanges i første fangdam. Lede kommenterer ikke direkte på kommunen sin kommentar om overvåkning av vannkvalitet og sedimentnivåer, men skriver at det vil være regelmessig miljørapportering underveis i anleggsperioden og en oppfølgingsplan vil bli utarbeidet basert på resultatene i rapporteringen. Til grunneiernes innspill svarer Lede at det ikke vil være noe vann som ledes nordvest.

NVE konstaterer at Lede i detaljplanen skriver at de har utforsket alternativer til lukking av bekken på stasjonstomten. Videre konstaterer vi at bekken er vurdert til å ikke ha årssikker vannføring, og at det ikke er funnet akvatisk liv under befaring av biolog grunnet manglende vannføring. NVE fraråder å legge bekken i rør under det permanente

masselageret, og viser til NVEs faktaark 6/2015⁴. Dersom bekken likevel rørlegges må røret dimensjoneres riktig, og risten ved inngang og utgang inspiseres jevnlig så lenge bekken er lukket. Dette må inngå i deres IK-energi system. Ut ifra bildene i detaljplanen forutsetter vi at bekken ikke vil erodere i det planlagte masselageret. Vi anser det imidlertid som positivt at konsesjonær skal etablere fangdam og buffere for å fange opp sedimentasjon fra masselageret. Vi støtter også opp kommunens innspill om at det bør gjennomføres systematisk overvåkning av vannkvalitet og sedimentnivåer nedstrøms av stasjonen før, under og etter anleggsarbeidet.

4.3 Naturmangfold

De miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 er vurdert i konsesjonsbehandlingen i NVEs notat «Bakgrunn for vedtak» datert 15. oktober 2018. Konsesjonær skriver i detaljplanens kapittel 4.1 at de på nytt har gått gjennom offentlige databaser som Naturbase og Artsdatabanken i april 2024. NVE har bekreftet disse opplysningene med egne søk i databaser som Naturbase og Artsdatabanken den 3. mars 2025. Vi mener vurderingene av naturmangfold i detaljplanen bygger på et oppdatert kunnskapsgrunnlag, og vi mener vurderingene er tilstrekkelig konkrete og dekkende for tiltaket.

Lede skriver i detaljplanens kapittel 6.7 at det ikke er registrert rødlistearter eller viktige naturtyper innenfor inngrepsgrensen til anleggsarbeidet. Videre at anleggsarbeidet skal gjennomføres på en måte som reduserer faren for skade på naturverdier. I detaljplankartet er det også markert funn av den rødlistede soppen gul snyltekjuke, men denne er i god avstand fra riggplass R1. Naturtypen gammel fattig sumpskog finnes ca. 40 meter øst for den planlagte transformatorstasjonen, men anleggsarbeidet skal gjennomføres uten inngrep i naturtypen.

Det er ikke registrert fremmede arter i tiltaksområdet, og sannsynligheten for forekomst av fremmede arter vurderes som lav siden transformatorstasjonen skal bygges i et skogsområde. Ved et eventuelt funn skal nødvendige tiltak for å hindre spredningen iverksettes.

4.3.1 Hensyn til leikområder for storfugl

I anleggskonsesjonens post nr. 10 er det satt vilkår om at detaljplanen spesielt skal beskrive og drøfte:

Hvordan anleggsarbeidet skal ta hensyn til identifiserte leikområder for storfugl i perioder med leik.

Lede skriver i detaljplanens kapittel 4.1.1.2 at det ikke ble gjort sporfunn etter leik i juni 2018 og august 2023. Videre skriver de at hele området i 2018 ble vurdert som mulig leiklokalitet for storfugl, men etter flere befaringer er tomten nå vurdert som et lite sannsynlig leikområde. Avslutningsvis skriver de at det er koller og høydedrag i området

⁴ [NVEs faktaark 6/2015 – Massedeponi og tipper.](#)

med stedsnavn som tyder på at de har verdi som spillplass, men at ingen av disse er i en avstand slik at de blir berørt av anleggsarbeidet til transformatorstasjonen.

NVE konstaterer at det ikke er identifisert leikområder for storfugl etter undersøkelser og befaringer som er gjort i forbindelse med konsesjon- og detaljplanen for transformatorstasjonen. Vi har ingen ytterligere merknader til dette temaet.

4.3.2 Tiltak for å hindre utslipp fra betongarbeider til vann og vassdrag.

I anleggskonsesjonens post nr. 10 er det satt vilkår om at detaljplanen spesielt skal beskrive og drøfte:

Hvilke tiltak som skal iverksettes for å hindre utslipp fra betongarbeider til vann og vassdrag.

I detaljplanens kapittel 6.12 skriver Lede at vasking av betongbiler utenfor stasjonstomta ikke er tillatt, og at de ikke skal tømme betongrester i terrenget eller på rigg- og masselagrene. Videre skriver de at arbeider nær vassdrag må utføres på en skånsom måte som fører til minst mulig sår og erosjon i terrenget. Som omtalt i kapittel 3.2 (under vurdering av permanent masselager (D1)), skal det også gjennomføres flere tiltak for å forebygge avrenning til vassdrag (fangdam og buffere i bekkeleie).

NVE konstaterer at detaljplanen inneholder en beskrivelse av tiltak for å hindre utslipp fra betongarbeider til vann og vassdrag, og vi anser vilkåret som oppfylt.

4.4 Øvrige tema

4.4.1 Naturfare

NVE konstaterer at Lede ikke har vurdert temaet naturfare i detaljplanen. Temaet er heller ikke beskrevet i NVEs bakgrunn for vedtak for 132 kV Hellestveit – Herum og Herum transformatorstasjon av 15. oktober 2018. NVE har gjennomført søk i vår kartdatabase NVE Atlas, og har ikke funnet noe som antyder at anleggsarbeidet vil påvirkes av naturfare. NVE minner likevel om at det er konsesjonærs ansvar at det tas høyde for naturfare i planleggingen og anleggsarbeidet.

4.4.2 Annet

Grunneierne D. A. Bamle (gnr. 15 bnr. 12) og T. Bamle (gnr. 14 bnr. 1) mener at detaljplanen mangler noen opplysninger, og skriver blant annet i høringsuttalelsen av 17. februar 2025 at det må gjennomføres en oppmåling av eiendomsgrensen mellom tiltaket og deres eiendom før starten på anleggsarbeidet. Grunneierne reagerer også på at detaljplanen ikke nevner høyde på transformatortomt og høyden på mastene.

Lede skriver i svaret til grunneiernes høringsuttalelse at anleggsområdet i henhold til inngrepssonen skal gjerdes inn med alpingjerder som vil etableres med en buffersone på en meter fra eiendomsgrensene. Videre skriver de at høyden på transformatortomten vil være 155,5 meter over havet og høyden på mastene vil bli ca. 13 meter på det høyeste punktet.

NVE mener Lede godt nok har svart høringsuttalelsen, og har gitt den informasjonen som grunneierne savnet.

4.5 Oppsummering

NVE vurderer at detaljplanen er et bra utgangspunkt for hvordan byggingen av Herum transformatorstasjon skal gjennomføres. Tiltak beskrevet i detaljplanen vil være med på å begrense ulemper som utbyggingen kan medføre. NVE har i godkjenningen av detaljplanen satt vilkår for å sikre en begrensning av ulemper for allmenne interesser og miljø. Vilkårene er presentert i vedtaksbrevet.⁵

⁵ NVE-ref.: 202410249-26